

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qui sint huius Sacramenti susceptores. 10

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

enim maritus, & vxor ex commixtione voluntaria corporum censetur fieri vna caro, quid mirum quod Christus Dominus vnus cum communicante fieri censetur, cui se intimo affectu, & voluntate coniungit, quemque suo corpore facit, & sanguine recreat. Peccatori autem non vnitur, nam esto illi praesens sit, non se illi in spiritualem cibum, & animae refectionem ex effectu tradit. Sed contra suam voluntatem in illius iudicium, & condemnationem coniungit.

10. Quartus effectus est resurrectio, & gloria corporis, quam beati consecutus sunt post diem iudicii: iuxta illud Ioann. 6. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam, seu viuet in aeternum: Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Promittitur ergo communicantibus resurrectio, & vita aeterna. Hi effectus, esto promissi sint omnibus decedentibus in gratia, quia omnes resurgere debeant, & vitam aeternam cum Christo consequi, specialiter communicantibus promittuntur, vt pote qui sunt Christi per communionem specialia membra. Omnibus igitur ritè communicantibus, & in gratia decedentibus conceditur resurrectio, & vita aeterna, non solum ob gratiam habituales, in qua decederunt, sed etiam ob Eucharistiam dignè susceptam, idè quod resurrectio, & vita aeterna effectus est ritè gratia habitualis, cum sacramenti. Sic Suar. *disp. 64. sect. 2. Egid. de Coninch. q. 79. art. 8. dub. unico.*

PUNCTUM X.

Qui sint huius sacramenti susceutores.

1. Tres sunt modi suscipiendi hoc sacramentum.
2. Solus homo hoc sacramentum praedictis modis suscipere potest.
3. Homo non baptizatus capax est Eucharistiae spiritualiter tantum recipienda.
4. Homo baptizatus peccator sacramentaliter tantum recipere Eucharistiam potest.
5. Baptizatus iustus sacramentaliter, & spiritualiter sacramentum recipit.
6. Infantibus, & perpetuo amentibus non conceditur Eucharistia.
7. Qualiter amentibus, qui aliquando rationis usum habuerint, concedenda sit Eucharistia.
8. Qualiter semisatus.
9. Qualiter mutis, & surdis à natiuitate.
10. Qualiter energumenis, seu obsessis à demone.
11. Qualiter pueris rationis usum habentibus.

1. Praemittendum est ex Trident. *sess. 13. cap. 2. & sess. 22. cap. 6. & ex Catechismo Py V. vbi de hoc sacramento, & ex variis decretis, praecipue cap. qui distordat. cap. qui manducat. cap. quid est. cap. sanctum. cap. credere, de consecrat. disp. 2. & ex D. Thom. communiter recepto *quæst. 80. art. 1.* tres esse modos, quibus hoc sacramentum suscipi potest. Primum sacramentaliter tantum, quando solum sacramentum, & non eius effectus suscipitur, vt sumit peccator, qui cum sacramentum suscipiat, non illius effectum, sed sacramenti iudicium suscipit. Secundo spiritualiter tantum, id est quoad effectum sacramenti, qualiter sumit iustus desiderium habens suscipiendi sacramentum. Hoc autem modo non proprie sacramentum suscipitur: sed opatur suscipi, idè quod D. Thom. huac modum suscipiendi sacramentum omittit. At quia per illum effectus sacramenti, scilicet augmentum gratiae acquirunt, reliqua Doctores asserunt eo sacramentum spiritualiter suscipi. Tertio vtroque modo & sacramentaliter, & spiritualiter, id est cum sacramentum, & effectus illius suscipitur, vt contingit hominibus iustis, & sanctis communicantibus.*

2. Dicendum est solius hominis esse hoc sacramentum aliquo ex praedictis modis suscipere. Sic D. Thom. ab omnibus receptus *quæst. 8. art. 2.* Et quidem de creaturis irrationalibus constat manifestè. Nam esto aliquando hostiam consecratam comederint, nec sacramentaliter comederunt, sed materialiter, neque illius fructum consequuntur, cum tam fructus, quam sacramenti incapaces existant. Solum de Angelis est aliquis dubitatio, an hoc sacramentum, vel sacramentaliter, vel saltem spiritualiter tantum (hoc est in desiderio) suscipere possint? Sed dicendum est non posse. Tum quia ipsi capaces non sunt augmenti gratiae. Tum & praecipue, quia hoc sacramentum non pro Angelis, & beatis, sed solum pro hominibus in hac vita degentibus institutum est. Ergo nullus alius praeter homines sacramenti sumptione operari absolute potest: atque adeo nullus alius sacramentaliter, vel spiritualiter tantum capax illius est.

3. Secundò homo non baptizatus capax est Eucharistiam spiritualiter tantum recipiendi, sed non sacramentaliter. Priorem partem probo, quia antequam baptismum re ipsa suscipias, gratus Deo esse potes, & votum habere, suscepto ba-

prius Eucharistiam recipiendi, quod votum quia ab homine grato procedit, meritotum est augmenti gratiae. Ergo est huius sacramenti spiritualis manducatio. Haec cum in fructuoso desiderio huius sacramenti sita est. Secunda pars est manifesta, quia nemo capax est vllius sacramenti recipiendi, nisi in Ecclesiam Christi fuerit ingressus, & illius membrum factus. Hoc autem fit per baptismum omnium sacramentorum ianuam, & generationis spiritualis principium. Ergo non baptizatus incapax est Eucharistiae sacramentaliter recipienda. Neque obest Innocent. III. in *e. veniens de baptismo*, vbi expresse dicit à non baptizatis Eucharistiam sumi posse. Nam vt explicat Suar. *disp. 62. sect. 3. in fine*, non affertur sed disparando haec dixit, vel locutus est de materiali, & corporali somptione, non autem de sacramentali.

4. Tertio homo baptizatus peccator sacramentaliter tantum hoc sacramentum suscipere potest. Nam esto desiderium habeat suscipiendi Eucharistiam excluso peccato; qui tamen desiderium illud habet tempore, quo est in peccato nullatenus eo augmentum gratiae spiritualis proprium effectum obtinere potest. Neque ergo spiritualiter communicare, sacramentaliter autem communicat, quia vtrum sacramentum recipit in sui iudicium, & condemnationem, vt dixit Paul. 1. Cor. 11. & tradidit D. Thom. *q. 80. a. 3.*

5. Quarto homo iustus baptizatus quicumque sit & sacramentaliter, & spiritualiter Eucharistiam suscipere potest, quia vt ex sequenti puncto constabit ad augmentum gratiae proprium effectum Eucharistiae sola gratia habitualis in suscipiente requiritur. Ex quo fit infantes baptizatos, & perpetuo amentes, si Eucharistia illis concedatur, gratiae augmentum percepturos esse, sicut multis docuit Suar. *disp. 62. sect. 4.* etenim antiqua fuit consuetudo, teste Trident. *sess. 21. cap. 4.* & Toletano concilio vndecimo, *e. 11.* concedendi paruulis Eucharistiam, quae non concederetur nisi illis prodesset. Neque obstat praedictam consuetudinem abrogatam esse, quia id factum est ob reuerentiam tanti sacramenti. Et ita sufficient pluribus realis Valq. *disp. 212. cap. 2. Egid. de Coninch. q. 80. art. 9. num. 77.* Suar. *suprà.* Paul. Laymann. *lib. 5. sum. tract. 4. cap. 5. quæst. 1.*

6. Superiunt quaestiones. Prius, an infantibus, & perpetuo amentibus concedi possit, & debeat Eucharistia saltem in mortis articulo? Et quidem nullam esse obligationem, & necessitatem administrandi Eucharistiam infantibus ante vsum rationis, (& idem est de perpetuo amentibus) docuit expresse Trident. *sess. 11. cap. 4.* ea euidenti ratione ductum. Quia per baptismi lauacrum regenerati, & Christo incorporati adeptam iam filiorum Dei gratiam in illa aetate amittere non possunt. An verò expediens sit saltem in articulo mortis his Eucharistiam ministrari? Nonnullam habet difficultatem, eo quod non videatur congruum sacramenti fructu in perpetuum priuare eum, qui illius capax est. Sed omnino dicendum est prudenter praedictos excludi à participatione huius sacramenti. Nam cum hoc sacramentum illis necessarium esse non possit, & ex alia parte frequenter adfit irreuerentiae periculum, merito Ecclesia eos à tanti sacramenti participatione excludit. Atque ita docent S. Thom. *q. 89. art. 9. ibi Egid. num. 72.* Valq. *disp. 212. circa finem.* Henric. *lib. 8. e. 42.* Suar. *disp. 62. sect. 4. in fine.* & *disp. 69. sect. 2.* Paul. Laymann. *lib. 5. sum. tract. 4. cap. 4. q. 1. & 3.* Bonac. *disp. 4. de Eucharistia. q. 6. pun. 1. in princ.*

7. Secunda quaestio, an possit, & debeat concedi amentibus, quia aliquando rationis usum habuerunt? Dicendum est extra mortis articulum non posse, nec concedi debere, bene tamen in mortis articulo. Sic Valq. Henric. Egid. Suar. Laymann. & Bonac. *locis allegatis.* Priorem partem probo, quia extra mortis articulum nulla est Ecclesiae consuetudo concedendi iis amentibus Eucharistiam. Tanti enim sacramenti reuerentia postulat, vt extra casum extremae necessitatis non concedatur Eucharistia iis qui nequeunt se ad illius susceptionem actuali deuotione disponere. Adde frequens periculum irreuerentiae aequè esse in amentibus, siue post vsum rationis in amentiam inciderint, siue nunquam vsum rationis habuerint. Quod vero in extremo periculo possit, & debeat iis amentibus Eucharistia concedi, probat manifestè textus ex concil. Carthagin. 4. relatus in *e. iis qui in infirmitate 16. qu. 6.* vbi praebent signa penitentiae, & postmodum in amentiam incidenti praecipitur ori eius infundendam Eucharistiam: & cap. *qui recedant eadem causa*, & *quæst. ex concil. Arausis.* dicitur. Amentibus quaecumque sunt pietatis concedenda sunt, & in concil. Tolet. 11. *can. 11.* id ipsum expresse supponitur, cum dicat puniendos non esse eos, qui acceptam Eucharistiam retereant, si constet mente alienatos esse. Ratio est, quia his amentibus Eucharistia necessaria ad salutem esse potest, videlicet, si peccato mortali grauati in amentiam inciderint attriti. Deinde qui aliquando rationis vsum habuit, & pie vixit eo ipso censetur velle sibi applicari remedia ad salutem necessaria, vel maxime vilia, atque adeo virtualiter, interpretatiue Eucharistiam petere. Quae rationes nullatenus militat in infantibus, & perpetuo

rud amentibus Eucharistia in mortis articulo denegatur, conceditur tamen illis, qui aliquando rationis usum habuerint.

Aduerte hoc intelligendum esse casu quo non constat peccato mortali grauatim in ameniam incidisse. Secundum nisi spes moralis sit ante mortem usum rationis recuperaturum, quia tunc reuerentia sacramenti expostulat illud tempus expectare. Tertio ne probabile sit periculum alicuius sacramenti irreuerentiae, eaque de causa consultum erit prius vnam, vel alteram hostiam non consecratam amenti porrigere: ut ex illius sumptione colligi possit quid facturus sit, cum hostia consecrata illi conceditur. Sic Suar. *disp. 69. sect. 2. verserium dubium*. Zambran. *de Eucharist. dub. 4. num. 5. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 4. q. 3. Regid. quæst. 76. art. 9. num. 74.*

8. Tertia quæstio de semifatis, & plenum usum rationis non habentibus qualiter concedi possit, & debeat Eucharistia? Respondeo, si facta diligentia non valent distinguere hunc caelestem cibum à profano, inter absolutè amentes sunt computandi. At si illum satis distinguant, & reuenter, & tanquam sibi necessarium expostulant, concedi illis debet non solum in mortis articulo, sed etiam tempore Paschatis, quia credendum est hoc præcepto eos astringi, cum supponamus illius notitiam habere, & peccandi libertate pollere. Extra hæc tempora non illis debet Eucharistia concedi ob tanti sacramenti reuerentiam: Sic docuit Posselinus *de communione. cap. 8. num. 32. Layman. lib. 5. tract. 4. cap. 4. quæst. 3. in fine. Bonac. disp. 4. de sacram. Euchar. q. 6. p. 1. n. 7. Henriq. lib. 8. cap. 42.*

9. Quarta quæstio, qualiter mutis, & surdis, à natiuitate Eucharistia ministrari possit, & debeat? Respondeo, si ex signis, & nutibus constat discretionem habere, qua sufficienter hunc cibum caelestem à profano distinguant, non solum in mortis articulo, sed etiam tempore Paschatis Eucharistia concedenda est, quia his est valde necessaria tum ad augmentum gratiæ, tum ad præcauenda peccata futura. Neque necessarium est, ut perfectè qualitatem huius cibi agnoscant, sufficit si illum ita à profano distinguant, ut tanquam remedium suæ salutis accipiant. Credendum enim est hac notitia Christum contentum esse, cum perfectior haberi non possit. Sic relato Abbate *in cap. cum apud. num. 6. de sponsalib. tradit Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 4. quæst. 4.* Quod si prudens confessorius non qualemcumque discretionem, sed maturam, & perfectam agnoscat habere mutum, & surdum, sicuti ego aliquem agnouit non solum tempore Paschatis, sed aliis solemnioribus festiuitatibus, poterit Eucharistiam concedere, quia nulla apparet ratio, ob quam sit deneganda, cum se ad illam suscipiendam per actualem deuotionem disponere possit. Notanter dixi mutis, & surdis. Neque addidi cæcis. Nam si supradictis duobus impedimentis hoc tertium adderetur, nullatenus crederem Eucharistiam etiam in mortis articulo ministrari posse, quia incapaces existunt tanti cibi dignitatem, & excellentiam cognoscendi. Colligitur ex his quæ tradit Sanch. *lib. 1. de matrim. disp. 8. à num. 12. ex Gutierrez. de matrim. cap. 8. à num. 5.* Hi enim Doctores aliis relatis docent mutum, & surdum contrahere matrimonium posse, sed si simul cæcus existat.

10. Quinta quæstio procedit de emergentibus, seu obfessis à dæmone. Et quidem si constat obfideri, eo quod aliquo peccato mortali teneantur: qualiter contingit illi, quem refert Paul. 1. Corinth. 5. traditum esse Sathanæ in interitum carnis, ut spiritus saluus fieret, nullatenus est Eucharistia ministranda ob defectum dispositionis in suscipiente. At si credatur à dæmone obfessos esse, vel in penam alicuius delicti commissi, tamen quoad culpam remissum sit, vel ad sui maius meritum, & purgationem, ut frequenter contingere credendum est. Aduertere debes, an priuenter usu rationis, an sui compotes existant. Si vsum rationis priuantur, iudicium ferendum est æquè de illis, ac de amantibus. At si sui compotes sunt, concedenda illis est Eucharistia seculo, irreuerentiae periculo non solum in mortis articulo, (de quo non est dubium, ut definit concil. Elibert. can. 37. his verbis: Qui à spiritibus immundis vexantur, si in fine mortis fuerint constituti, & fideles fuerint, dandam eis esse communionem) sed etiam in Paschate, imo aliis temporibus, ut loquitur Timotheus Alexand. *in suis responsionib. cap. 3. & refertur. 6. 2. bibliotheca sacra: Fidelis* (inquit) qui à dæmone corripitur, si mysterium non enunciet (hoc est nisi doceat alios, quæ à dæmone ipse didicit) neque vlla alio modo blasphemet debet particeps fieri mysteriorum, hoc est Eucharistiæ, & tradit D. Thom. *quæst. 30. art. 9. Cassian. collat. 7. cap. 30. concil. Arausican. 1. cap. 14. Petr. Thiræus de demonib. 2. p. cap. 28. Sorus in 4. disp. 12. quæst. 1. Suar. disp. 69. sect. 2. Valq. disp. 112. cap. 4. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 4. quæst. 5.* Ratio illius veritatis est, quia Eucharistiæ susceptione vel dæmone expelletur, vel saltem in vexando frenabitur, vel denique inuabitur emergentibus, ut patienter, & cum fructu suum laborem sustineat. Frequentia huius communionis arbitrio

prudens confessoris relinquatur. Crederem solemnioribus festiuitatibus latis esse concedi.

11. Quæstio sexta de pueris usum rationis habentibus, an statim illis possit, & debeat communio concedi? Et quidem in articulo mortis Eucharistia sub obligatione est concedenda eo ipso, quo usum rationis habeant, distinguereque possint hunc cibum à profano. Quia non solum vtile, sed fortè necessarium ad salutem esse illis potest. Sic Suar. *disp. 70. sect. 1. in fine. Henriq. lib. 8. cap. 42. in fine. Layman. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 4. quæst. 2.* tamen solum ex consilio censetur Nauarr. *cap. 21. num. 57.* illis esse Eucharistiam concedendam extra mortis periculum. Communiter Doctores censent perfectiorem usum rationis requiri ad Eucharistiam suscipiendam eo qui sufficiens iudicatur ad peccandum, & absolutiorem à peccatis obtinendam, quia ex vna parte penitentia est simpliciter necessaria, quæ tamen non est Eucharistia, & ex alia Eucharistia nobilior est. Quid ergo mirum, si perfectiorem vsum rationis in suscipiente expostulet? Sic Suar. Nauarr. *ex Layman. supra. Valq. disp. 214. cap. 4. circa finem.* Cæterum ego existimo eum usum rationis, qui sufficiens est ad peccandum, & abolutionem à peccatis obtinendam sufficere, ut Eucharistia ministrari possit. Nam esto penitentia sit magis necessaria, quam Eucharistia, & Eucharistia nobilior. At longè difficilior est dispositio ad penitentiam fructum obtinendam, quam ad obtinendam fructum Eucharistiæ: cum ad penitentiam confessio peccatorum dolorosa requiratur cum proposito de cætero non peccandi. At ad Eucharistiæ fructum sola voluntas suscipientis existens in gratia, sufficit. Qui ergo usum rationis habet sufficientem ad excitandum supernaturalem dolorem, & illius obligatione pro sacramento penitentiae suscipiendo cognoscendam, usum rationis sufficienter habebit, ut distinguere possit hunc cibum caelestem à profano, & illius essentiam agnoscere.

Verum etsi hoc ita sit non credo ipsos pueros statim obligari nec humano, nec diuino præcepto, neque parochos obligatos esse illis sacramentum concedere, sed vnum, vel alterum annum expectari posse, ut eorum iudicium, & discretio exactius cognoscatur, & maior cum fructu, & reuerentia Eucharistiæ diu optatam, & peritam suscipiant. Sic Suar. *dicta disp. 70. sect. 1. post. med. Eman. Saà, verbo Eucharistia num. 12. edit. Romana. Layman. lib. 5. sum. tract. 4. cap. 4. q. 2. Valq. disp. 214. cap. 4. à num. 46.* Quod si roges, quando censentur pueri discretionem sufficientem habere, ut ad Eucharistiam suscipiendam sint obligati? Respondeo prudentis Confessoris iudicio esse relinquendum: aliqui enim pueri ita sunt perspicacis ingenij, & accurata disciplina instructi, ut ante decimum annum sufficienter censentur discretionem habere, ut hanc obligationem subeant. Regulariter autem nemo ante decimum annum obligari censendus est. Quinimo. Nauarr. *cap. 21. num. 57. Cordub. in summa casu. 60.* placet viros ante 14. annum, & feminas ante 12. nunquam obligari. Duo vero credo certa sæpè pueros rationis usu, & discretionem ad Eucharistiam sufficientem polentes excusari ab obligatione eam suscipiendi, quia à parentibus, vel confessoribus non permittuntur, ipsoque parentes, & parochos excusari ex consuetudine, quæ ratio ante decimum annum Eucharistiæ alicui ministrat. Nauarr. *cap. 21. num. 57. Eman. Saà, verbo Eucharistia num. 12. Layman. lib. 5. sum. tract. 4. c. 4. quæst. 2.* Aliud est pueris, qui nondum 14. annum attingent non deesse frequentiore communionem, quam mensuram. Tum ob reuerentiam sacramenti. Tum ut excitentur ad seruentiis, & auditiis Eucharistiæ suscipiendam.

PUNCTVM XI.

De dispositione ex parte animæ ad hoc Sacramentum ritè suscipiendum.

1. Debes te reputare iustum.
2. Qua certitudine hoc sciendum est.
3. Peccatum veniale in sumptione Eucharistiæ non impedit illius præcipuum effectum.
4. Impedit alios effectus.
5. Habitale peccatum non est impedimentum.
6. Soluitur fundamentum quo probatum erat peccatum veniale impedire præcipuum Eucharistiæ effectum.
7. Plures requirunt ad effectum Eucharistiæ aduersionem actualem.
8. Contrarium verius est.
9. Soluuntur fundamenta opposita.

1. Fides, ratioque naturalis posita Eucharistiæ institutione docet quemlibet obligatum esse, antequam ad Eucharistiam accedat se reputare iustum, Deoque gratum. Nam cum hoc sacramentum institutum sit ad nutriendum, & roborandam spiritualem animæ nostræ vitam, illam per se supponit. Qui ergo peccatis mortuus ad illud suscipiendum accedet,